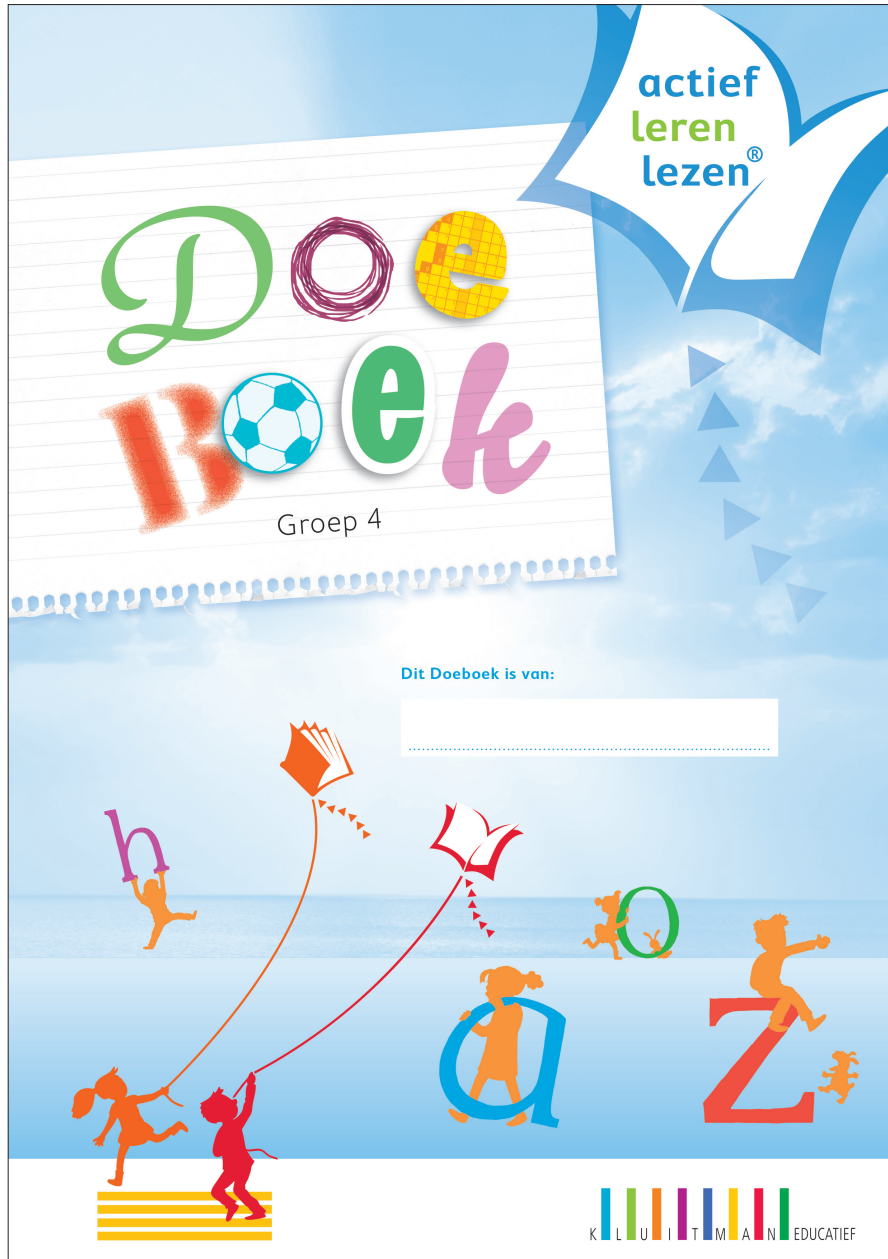

Zichtzending Doeboek

Groep 4

Doeboek

Groep 4

Wij willen dat alle kinderen ervaren hoe leuk het is om te lezen. Plezier in lezen en in taal vormt de basis voor de rest van hun leven.

Juist vanwege dat plezier hebben wij dit Doeboek ontwikkeld. Het staat vol met grappige, leerzame en mooie opdrachten die de leerlingen stimuleren om na te denken over woorden en teksten.

Alle opdrachten in dit boek zijn zinvol en helpen het Technisch en Begrijpend Lezen te verbeteren. Maar bovenal helpt het leerlingen te ervaren hoe geweldig het is om te lezen en te spelen met taal.

In het Doeboek zijn 44 verwerkingsopdrachten opgenomen, waarvan meer dan de helft zelfstandig gedaan kan worden. Om het zelfstandig werken te ondersteunen is er een instructieflap aan het Doeboek vastgemaakt.

Opdracht 4

Een verhaal zonder einde

Het verhaal dat je hieronder leest, is nog niet helemaal af.
Het heeft nog geen einde.
Lees eerst het hele verhaal en bedenk dan zelf een einde.
Schrijf dat op onder het verhaal.
Let op: er zijn geen goede of foute eindjes!

Boven aan elke opdracht staat een icoon dat aangeeft of de opdracht zelfstandig, in een klein groepje of klassikaal gedaan wordt.

De jongen in het bos

Joep en Vins spelen in het bos naast hun huis.
Onder een boom bouwen ze een hut van takken.
Plop! 'Wat was dat?' vraagt Vins.
En nog een keer: plop, plop!
'Het zijn eikels,' zegt Joep.
Hij kijkt omhoog.
Er zit een jongen in de boom!
Hij zit best hoog op een tak.
'Wat doe je daar?' vraagt Vins.

Door de opdrachten zijn de leerlingen actief bezig met Technisch en Begrijpend Lezen.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

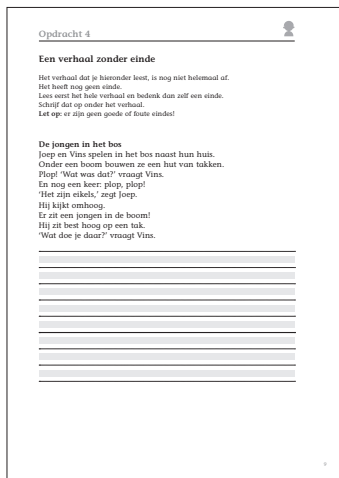
.....

.....

Veel opdrachten prikkelen de creativiteit en hebben geen goed of fout antwoord.

Opdracht 4: Een verhaal zonder einde (p. 9)

Bij elke opdracht korte, duidelijke instructie.

Doel

De leerling bedenkt het einde van een kort verhaal.

Werkwijze

Het bedenken en opschrijven van het einde van een verhaal dat nog niet af is.

Door deze opdracht oefent de leerling met: het lezen en begrijpen van instructie, technisch lezen, begrijpend lezen, creatief denken, creatief schrijven.

Instructie

Bespreek het volgende met de leerlingen:

- Bij deze opdracht staat een kort verhaal dat nog niet af is. Het begin is al door iemand bedacht, maar het einde mag door de leerling zelf worden bedacht en opgeschreven.

Beoordeling

Een zelfbedacht verhaal is nooit goed of fout, maar het einde moet natuurlijk wel passen bij het begin van het verhaal.

Opdracht 30

Sommige opdrachten worden in kleine groepjes gedaan.

Invul-verhaal: Bang in het donker

Hier staat een verhaal.
Maar let op: nog niet alle woorden staan er.
Vorm een tweetal en maak het verhaal af.

Zo werkt het:

Kies eerst wie de woorden uitkiest en wie de woorden invult.
Als je de woorden mag kiezen, mag je niet naar het verhaal kijken.
Als je de woorden invult, kijk je nu bij het eerste gat.
Dan zie je dat je daar de naam van een meubel in moet vullen.
Vraag aan de ander om een meubel te noemen.
Dat kan een tafel zijn, of een bed, stoel, of kast.
Schrijf het antwoord op de juiste plek op.
Dat doe je bij alle woorden die nog missen.
Als op alle lege plekken een woord staat, lees je het verhaal voor aan de ander.
Nu hebben jullie samen een verhaal gemaakt!

Het Doeboek staat vol met grappige en mooie verhalen waarmee de leerlingen actief aan de slag gaan.

Bang in het donker

Ik ben bang in het donker.

Er zit een monster onder mijn (meubel).

Als ik ga slapen, komt hij naar me toe.

Hij heeft scherpe tandjes en zijn (deel van je lichaam) is heel groot.

En hij is (kleur) met vlekjes.

Hij speelt een liedje op zijn (iets waar je muziek mee kunt maken).

Hij verzint een sprookje over een prins

die geen (iets wat je kunt eten) lust.

En hij houdt de hele nacht de wacht over mij.

Want mijn monster is een lief monster!

Dat is fijn, want daardoor ben ik niet meer bang.

Opdracht 30: Invul-verhaal: Bang in het donker (p. 46)

Opdracht 30

Invul-verhaal: Bang in het donker

Hier staat een verhaal.
Maar het op nog niet alle woorden staan er.
Vernieuw een tekst en maak het verhaal af.

Zo werkt het:
Kies eerst wie de woorden uitkiest en wie de woorden invult.
Als je de woorden mag kiezen, mag je niet naar het verhaal kijken.
Als je de woorden invult, kijk je nu bij het eerste gat.
Dan zie je dat je daar de naam van een meubel in moet vullen.
Vraag aan de ander om een meubel te noemen.
Dat kan een tafel zijn, of een bed, stoel, of kast.
Schrijf het antwoord op de juiste plek op.
Dat doe je bij alle woorden die nog missen.
Als op alle lege plekken een woord staat, heb je het verhaal voor aan de ander.
Nu hebben jullie samen een verhaal gemaakt!

Bang in het donker

Ik ben bang in het donker. _____ (meubel).
Er zit een monster onder mijn _____ (meubel).
Als ik ga slapen, komt hij naar me toe.
Hij heeft scherpe tandjes en zijn _____ (deel van je lichaam) is heel groot.
En hij is _____ (kleur) met vlekjes.
Hij speelt een liedje op zijn _____ (iets waar je muziek mee kunt maken).
Hij verzint een sprookje over een prins die geen _____ (iets wat je kunt eten) lust.
En hij houdt de hele nacht de wacht over mij.
Want mijn monster is een lief monster!
Dat is fijn, want daardoor ben ik niet meer bang.

Voor elke opdracht staan het doel, de werkwijze en de onderdelen waarmee de leerlingen oefenen duidelijk opgesomd.

Doel

Twee leerlingen maken samen een verhaal af waarin woorden ontbreken.

Werkwijze

Het bedenken en invullen van woorden die in het verhaal ontbreken.

Door deze opdracht oefenen de leerlingen met: het lezen en begrijpen van instructie, technisch lezen, begrijpend lezen, creatief denken.

Instructie

Besprek het volgende met de leerlingen:

- Deze opdracht doe je met z'n tweeën. Eén leerling schrijft in het boek, en de andere slaat zijn Doeboek dicht.
- De leerling die niet schrijft, mag ook niet meelesen!
- De leerling die de woorden opschrijft, kijkt bij het eerste gat in de tekst. Daar staat tussen haakjes 'meubel'. Dat ene woord zegt hij of zij hardop. De rest van de tekst mag niet voorgelezen worden!
- De andere leerling noemt een soort meubel. Dat woord wordt op de open plek geschreven door de leerling die schrijft.
- Zo worden alle missende woorden ingevuld.
- Als alle lege plekken zijn ingevuld, leest de leerling die de woorden heeft opgeschreven het verhaal voor aan de ander.
- De leerling die de woorden heeft bedacht, heeft nu nog een lege opdracht. Later kunnen dezelfde leerlingen de opdracht nog een keer doen, waarbij de ander schrijft. Het is leuk om de voorwerpen dan door elkaar heen op te noemen, dus niet in de volgorde van het verhaal.

Opdracht 34 is een vergelijkbare opdracht.

Opdracht 40

Bingo met woorden

Kies uit elk vakje telkens één van de drie woorden.
 Schrijf die daarna op in de vakjes van de lege bingo-kaart.
 Het woord dat je uit de woorden in vakje nummer 1 kiest,
 moet je ook in het lege vakje nummer 1 schrijven.
 Dat doe je bij alle vakjes zo.
 Als de juf of meester een woord opnoemt dat op jouw kaart staat,
 zet je er een kruis door.
 Als alle woorden op je kaart een kruis hebben,
 heb je bingo!

Sommige opdrachten worden klassikaal gedaan.

Met woorden spelen leidt tot meer leesplezier.

1. tent lamp broek	2. haai doei mooi	3. lift geld wesp
4. pomp laars ring	5. handzeep soldaat voorhoofd	6. glas fles vlam
7. petje rokje truitje	8. schuur schat school	9. kwal fruit tong

1.	2.	3.
4.	5.	6.
7.	8.	9.

Opdracht 40: Bingo met woorden (p. 60)

Opdracht 40

Bingo met woorden

Kies uit elk vakje telkens één van de drie woorden.
Schrijf die daarna op in de vakjes van de lege bingo-kaart.
Het woord dat je uit de woorden in vakje nummer 1 kiest, moet je ook in het lege vakje nummer 1 schrijven.
Dat doe je bij alle vakjes zo.
Als de juf of meester een woord opnoemt dat op jouw kaart staat, zet je er een kruis door.
Als alle woorden op je kaart een kruis hebben, heb je bingo!

1. tent lamp broek	2. haai doet mooi	3. lift geld wesp
4. pomp laars ring	5. handzeep soldaat voorhoofd	6. glas fles vlam
7. petje rokje truitje	8. schuur schat school	9. kwal fruit tong

1.	2.	3.
4.	5.	6.
7.	8.	9.

Doel

De leerlingen lezen en herkennen de woorden snel.

Werkwijze

Het kiezen en opschrijven van bepaalde woorden; het doorkruisen van woorden die door de leerkracht worden genoemd.

Door deze opdracht oefenen de leerlingen met: het lezen en begrijpen van instructie, technisch lezen, woordherkenning.

Instructie

Bespreek het volgende met de leerlingen:

- Deze opdracht doen we met de hele groep samen.
- In elk vakje staan drie woorden. Kies steeds één woord uit elk vakje, en schrijf dit in hetzelfde vakje van de lege bingokaart.
- De leerkracht noemt steeds één woord uit elk vakje, in de volgorde van de vakjes. Zie 'Voorbeeld volgorde' hieronder voor een suggestie, of kies zelf een volgorde waarin de 27 mogelijke woorden worden genoemd totdat een leerling bingo heeft.
- Als je een woord hoort dat op jouw bingokaart staat, kruis je dat door.
- Als door alle woorden op jouw kaart een kruis staat, roep je 'bingo!' De leerkracht controleert nog even of het klopt.

Deze opdracht kan meerdere keren gedaan worden.

Voorbeeld volgorde

1. lamp, 2. mooi, 3. lift, 4. pomp, 5. voorhoofd, 6. fles, 7. rokje, 8. schuur, 9. kwal;
1. broek, 2. doei, 3. geld, 4. ring, 5. handzeep, 6. glas, 7. truitje, 8. school, 9. fruit;
1. tent, 2. haai, 3. wesp, 4. laars, 5. soldaat, 6. vlam, 7. petje, 8. schat, 9. tong.

Variaties

- In plaats van een hele bingo-kaart vol, heeft een leerling al bingo als alle woorden in een rij of alle woorden in een kolom zijn doorgekruist.
- De woorden worden in een willekeurige volgorde opgenoemd (in plaats van vakje 1 tot en met 9 te volgen), waardoor de leerlingen beter moeten zoeken op hun bingokaart.

Opdracht 37 is een vergelijkbare opdracht.

Bij de klassikale opdrachten is ruimte voor eigen inbreng en variaties.

De verwende prinses

- Prinses Tess (v) een verwende prinses
- Hulp (v) een arm meisje dat voor Tess werkt
- Kok werkt in het paleis
- Koning (m) de vader van Tess
- Verteller vertelt het verhaal met een groot boek op schoot

In de handleiding zijn 8 toneelteksten met in totaal 33 rollen opgenomen.

Verteller: Dit verhaal gaat over een prinses.
Ze was tien jaar en haar naam was Tess.
Ik denk niet dat je haar kent.
Maar die Tess was enorm verwend!

Hulp: Ik ben de hulp van de prinses.
En ik zorg voor de kleren van Tess.
Prinses, uw jurk ligt klaar.

Prinses: Nee toch, wat zie ik daar!
Er zit een pluisje op de mouw.
Ik ontsla je! Weg wezen, en gauw!

Hulp (huilend): Maar u kunt me niet zomaar ontslaan!
Waar moet ik van leven zonder een baan?

Prinses: Tja, dat krijg je van dat pluisje.
Ga maar gauw naar je ouwe huisje.

Verteller: Het arme meisje verliet het paleis.
Haar leven was opeens somber en grijs.

Kok: Ik ben de kok van het kasteel.
Ik kook heerlijk en ook heel veel!
Prinses, hier is verse friet!

Prinses: Jakkas, friet! Dat lust ik niet!
Je snapt toch dat ik daar niet van hou.
Ik ontsla je! Weg wezen, en gauw!

Kok: Maar ik heb een gezin, dat moet u toch weten!
Wat moeten mijn elf kindjes nu eten?

Prinses: Die wilde je toch zeker zelf?
Je koos ervoor, voor alle elf!

Verteller: En daar ging de kok, zijn hoofd vol zorgen.
Want wat moesten ze eten morgen?

Koning: (komt aanlopen) Ik ben de koning van dit land.
Ik heb alles goed in de hand.
In mijn land heeft niemand stress.
Nou ja, alleen door prinses Tess.
Hallo Tess, wat is het hier rustig, zeg!

De verwende prinses

Technisch leesniveau

Deze tekst kan gelezen worden na les 16 van ALL Technisch Lezen groep 4. Eventueel kan de tekst al na ALL groep 3 gelezen worden, mits de volgende woorden worden besproken:

- ontsla/ontslaan;
- verteller;
- allebei;
- iedereen.

Setting

Dit toneelstuk speelt zich af in en in de buurt van een paleis.

De rollen

Er zijn 5 rollen:

	Rollen	Rolgrootte
1.	Prinses Tess (v): een verwende prinses	23 regels
2.	Hulp (v): een arm meisje dat voor Tess werkt	7 regels
3.	Kok: werkt in het paleis	7 regels
4.	Koning (m): de vader van Tess	9 regels
5.	Verteller: vertelt het verhaal met een groot boek op schoot	22 regels

Duidelijke instructie per toneelstuk, met genoeg ruimte voor eigen inbreng.

Tekstsoort en tekstvorm

Deze tekst is een gedicht; alles is op rijm geschreven.

Suggesties

Hieronder staan suggesties voor de uitvoering van het toneelstuk. Het is niet nodig om deze te volgen. De suggesties kunnen worden gebruikt naar wens van de leerkracht.

- Bij dit toneelstuk is het leuk als de verteller zijn of haar tekst in een groot, dik boek stopt zodat het lijkt alsof het verhaal uit het boek wordt voorgelezen.
- Een paar stukjes gaan via de telefoon. Daar kunnen eventueel echte telefoons voor worden gebruikt.
- Prinses Tess kan prinsessenkleding of een kroontje dragen.
- De koning kan een kroon dragen.
- De hulp kan versleten kleding dragen.
- De kok kan een koksmuts dragen.